

Utrikesutskottets yttrande 2022/23:UU4y

Riksdagens skrivelser till regeringen och riksdagsstyrelsen – åtgärder under 2022

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 21 mars 2023 att ge övriga utskott tillfälle att senast den 2 maj yttra sig över regeringens skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen och riksdagsstyrelsen – åtgärder under 2022 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Beslutet gäller för utrikesutskottet även i fråga om riksdagsstyrelsens redogörelse 2022/23:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen. Inga följdmotioner har väckts med anledning av skrivelsen eller redogörelsen.

Utrikesutskottet har granskat den redovisade behandlingen av riksdagsskrivelser med anledning av betänkanden från utrikesutskottet och från det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet i de fall det sammansatta utskottet behandlat ärenden som överlämnats från utrikesutskottet. Yttrandet redovisar ett antal iakttagelser, bl.a. gällande att en parlamentariskt sammansatt kommitté ska göra en utvärdering av Sveriges samlade engagemang i Afghanistan mellan åren 2001 och 2021.

Utskottet anser att konstitutionsutskottet bör föreslå att skrivelsen och redogörelsen läggs till handlingarna.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Regeringen ska varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen (9 kap. 8 § riksdagsordningen).

Regeringen lämnade den 9 mars 2023 skrivelse 2022/23:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2022. I skrivelsen redovisar regeringen vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari – 31 december 2022.

Riksdagsskrivelser inom utrikesutskottets område

I skrivelsen redovisar regeringen 22 riksdagsskrivelser från riksmötena 2019/20, 2020/21, 2021/22 och 2022/23 om beslut med anledning av betänkanden från utrikesutskottet och det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet. Av riksdagsskrivelserna redovisas 15 som slutbehandlade och åtta inte slutbehandlade.

Översikt av riksdagsskrivelser

Riksdagsskrivelser till regeringen med anledning av betänkanden från utrikesutskottet och från det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet där behandlingen avser ärenden som överlämnats från utrikesutskottet.

Rskr.	Betänkande (*tillkännagivande)	Slutbehandlad	Ej slutbehandlad
2019/20:104	2019/20:UU2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd		X
2019/20:332	2019/20:UU18* Granskning av utländska direktinvesteringar		X
2020/21:133	2020/21:UFöU4* Säkerhetspolitisk inriktning – Totalförsvaret 2021–2025	X	
2020/21:134	2020/21:UFöU4* Säkerhetspolitisk inriktning – Totalförsvaret 2021–2025	X	
2020/21:160	2020/21:UU7* Yttrandefrihet	X	
2020/21:252	2020/21:UFöU5* Internationella försvarssamarbeten		X
2020/21:253	2020/21:UFöU5* Internationella försvarssamarbeten		X

Rskr.	Betänkande (*tillkännagivande)	Slutbehandlad	Ej slutbehandlad
2020/21:338	2020/21:UU4* Nordiskt samarbete		X
2020/21:358	2020/21:UU10* Verksamheten i Europeiska unionen under 2020		X
2021/22:187	2021/22:UU11* Vissa säkerhetspolitiska frågor		X
2021/22:256	2021/22:UU15* Mänskliga rättigheter i länder och regioner m.m.		X
2021/22:298	2021/22:UU19 Förbättrade rättsliga förutsättningar för att kunna ta emot militärt stöd från andra stater	X	
2021/22:333	2021/22:UU12 Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa under 2021	X	
2021/22:366	2021/22:UU5 Nordiskt samarbete inklusive Arktis	X	
2021/22:398	2021/22:UU9 Strategisk exportkontroll 2021 – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden	X	
2021/22:399	2021/22:UU18 Förstärkt kontroll av produkter med dubbla användningsområden	X	
2021/22:400	2021/22:UU10 Verksamheten i Europeiska unionen under 2021	X	
2021/22:419	2021/22:UU8 Riksrevisionens rapport om svenskt bistånd till multilaterala organisationer	X	
2021/22:420	2021/22:UU16 Värdlandsavtal mellan Sverige och Förenta nationernas barnfond Unicef	X	
2022/23:50	2022/23:UF6U1 Svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali	X	
2022/23:68	2022/23:UU1 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan	X	
2022/23:94	2022/23:UU2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd	X	

Källa: Regeringens skrivelse 2022/23:75.

Slutbehandlade propositions- och skrivelseärenden inom utrikesutskottets område

Ärenden som regeringen avskrivit

Regeringen har skrivit av ett antal ärenden där riksdagens beslut varit att lägga en skrivelse från regeringen till handlingarna med avslag på motioner om tillkännagivanden till regeringen, och som därför inte kräver någon verkställighetsåtgärd. Det gäller riksdagsskrivelserna 2021/22:333, 2021/22:366, 2021/22: 398, 2021/22:400 och 2021/22:419, som därmed anges vara slutbehandlade.

Militärt stöd från andra stater

Riksdagsskrivelse 2021/22:298 till Försvarsdepartementet behandlar regeringens proposition 2021/22:246 Förbättrade rättsliga förutsättningar för att kunna ta emot militärt stöd från andra stater (bet. 2021/22:UU19). Den 18 maj 2022 utfärdade regeringen de lagar som riksdagen antagit och riksdagsskrivelsen redovisas därmed som slutbehandlad.

Produkter med dubbla användningsområden

Riksdagsskrivelse 2021/22:399 till Utrikesdepartementet behandlar regeringens proposition 2021/22:209 Förstärkt kontroll av produkter med dubbla användningsområden (bet. 2021/22:UU18). Den 22 juni 2022 utfärdade regeringen den lag som riksdagen antagit och riksdagsskrivelsen redovisas därmed som slutbehandlad.

Värdlandsavtal

Riksdagsskrivelse 2021/22:420 till Utrikesdepartementet behandlar regeringens proposition 2021/22:212 Värdlandsavtal mellan Sverige och Förenta nationernas barnfond Unicef (bet. 2021/22:UU16). Den 22 juni 2022 utfärdade regeringen den lag som riksdagen antagit och riksdagsskrivelsen redovisas därmed som slutbehandlad.

Svenskt deltagande i internationella insatser

I fråga om riksdagsskrivelse 2022/23:50 som gäller beslut om svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali hänvisar regeringen till sitt beslut den 15 december 2022 om regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende Försvarsmakten. Riksdagsskrivelsen anges därmed vara slutbehandlad.

Budget för internationell samverkan

Riksdagsskrivelse 2022/23:68 behandlar riksdagens beslut om anslag m.m. för 2023 inom budgetens utgiftsområde 5 Internationell samverkan (prop. 2022/23:1 utg.omr. 5 bet. 2022/23:UU1).

Regeringen hänvisar till sitt beslut den 22 december 2022 om regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende anslagen inom utgiftsområdet. Riksdagsskrivelsen anges därmed vara slutbehandlad.

Budget för internationellt bistånd

Riksdagsskrivelse 2022/23:94 behandlar riksdagens beslut om anslag m.m. för 2023 inom budgetens utgiftsområde 7 Internationellt bistånd (prop. 2022/23:1 utg.omr. 7, bet. 2022/23:UU2).

Regeringen hänvisar till sitt beslut den 22 december 2022 om regleringsbrev för budgetåret 2023 avseende anslagen inom utgiftsområdet. Riksdagsskrivelsen anges därmed vara slutbehandlad.

Ej slutbehandlade propositions- och skrivelseärenden inom utrikesutskottets område

Afrikanska utvecklingsbanken

Riksdagsskrivelse 2019/20:104 till Utrikesdepartementet gäller riksdagens beslut om anslag m.m. för 2020 inom budgetens utgiftsområde 7 Internationellt bistånd (prop. 2019/20:1 utg.omr. 7, bet. 2019/20:UU2).

Den 12 mars 2020 och den 1 april 2021 beslutade regeringen att ställa ut statliga garantier till Afrikanska utvecklingsbanken. Regeringen anger i årets skrivelse att den inte avser att ställa ut ytterligare statliga garantier och kommer att behandla skrivelsen i denna del i budgetpropositionen för 2024. Delpunkten 2c) 4 är därmed inte slutbehandlad.

Slutbehandlade tillkännagivanden inom utrikesutskottets område

Undersökningskommission för Dawit Isaak och Gui Minhai

Regeringen anger att den skrivit av riksdagsskrivelse 2020/21:160 till Utrikesdepartementet som gäller riksdagens beslut om betänkandet Yttrandefrihet (bet. 2020/21:UU7) i vilket riksdagen under beslutspunkt 2 riktade ett tillkännagivande till regeringen om att tillsätta en oberoende undersökningskommission. Den 10 juni 2021 beslutade regeringen att, med hänvisning till tillkännagivandet, tillsätta en kommitté i form av en kommission med uppdrag att granska regeringens, Utrikesdepartementets och utlandsmyndigheternas arbete med att uppnå frigivning av Dawit Isaak och Gui Minhai. Kommissionen överlämnade sitt betänkande till regeringen den 28 oktober 2022. Regeringen bedömde därmed att tillkännagivandet var tillgodosett och riksdagsskrivelsen slutbehandlad.

Natooption

Riksdagsskrivelserna 2020/21:133 till Utrikesdepartementet och 2020/21:134 till Försvarsdepartementet behandlar riksdagens tillkännagivande till regeringen om det som anförs om Natoooption (bet. 2020/21:UFöU4) samt propositionen Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30 avsnitt 5) vilken innehåller förslag om ett övergripande mål för totalförsvaret, nya mål för det militära respektive civila försvaret, inriktningen för Försvarsmaktens krigsorganisation, förändringar i Försvarsmaktens grundorganisation samt lagändringar med anledning av namnbyte på Totalförsvarets

rekryteringsmyndighet. I budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 5) uppgav regeringen att regeringen den 16 maj 2022 beslutade att Sverige skulle ansöka om medlemskap i Nato. Den 5 juli fick Sverige ställning som inbjudet land i Nato under tiden som respektive Natolands parlament ratificerar Sveriges ansökningsprotokoll. De båda riksdagsskrivelserna 2020/21:133 och 2020/21:134 anges därför vara slutbehandlade. Dessutom anges punkt 4 i riksdagsskrivelse 2021/22:187 (bet. 2021/22:UU11) som slutbehandlad.

Utvärdering av Sveriges insats i Afghanistan

Punkt 13 i riksdagsskrivelse 2021/22:187 som anger att regeringen bör tillsätta en bred utredning om Sveriges insats i Afghanistan (bet. 2021/22:UU11) redovisas som slutbehandlad med hänvisning till att regeringen den 9 juni 2022 beslutade att tillsätta en parlamentariskt sammansatt kommitté som ska utvärdera Sveriges engagemang i Afghanistan mellan åren 2001–2021. Uppdraget ska redovisas senast den 9 juni 2024.

Ej slutbehandlade tillkännagivanden inom utrikesutskottets område

Granskning av utländska direktinvesteringar

Riksdagsskrivelse 2019/20:332 till Justitiedepartementet gäller riksdagens beslut om betänkandet Granskning av utländska direktinvesteringar (bet. 2019/20:UU18) i vilket riksdagen gjorde ett tillkännagivande till regeringen om att den snarast skulle genomföra åtgärder för att möjliggöra granskning av utländska investeringar inom skyddsvärda områden. Regeringen skulle även återkomma till riksdagen med förslag till ändringar i säkerhetsskyddslagen i fråga om överlåtelse av säkerhetskänslig verksamhet samt snarast utse den myndighet som ska vara kontaktpunkt enligt EU-förordningen (2019/452) om utländska direktinvesteringar.

Regeringen beslutade den 24 september 2020 om propositionen Åtgärder till skydd för Sveriges säkerhet vid överlåtelse av säkerhetskänslig verksamhet (prop. 2020/21:13). Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2021. Regeringen beslutade vidare den 1 oktober 2020 förordningen (2020:827) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar, i vilken Inspektionen för strategiska produkter pekas ut som kontaktpunkt. Förordningen trädde i kraft den 1 november 2020. Vidare tillsatte regeringen den 22 augusti 2019 en utredning med syftet att lämna förslag på hur ett svenskt system för granskning av utländska direktinvesteringar inom skyddsvärda områden kan utformas.

Utredningen slutredovisade sitt uppdrag den 1 november 2021 genom betänkandet Granskning av utländska direktinvesteringar (SOU 2021:87). Betänkandet remitterades och remisstiden gick ut den 22 februari 2022. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med en proposition under 2023. Riksdagsskrivelsen redovisas därmed inte som slutbehandlad.

Förtydligande av Sveriges säkerhetspolitiska linje

Riksdagsskrivelserna 2020/21:252 till Försvarsdepartementet och 2020/21:253 till Utrikesdepartementet behandlar vad riksdagen tillkännagett för regeringen om Sveriges säkerhetspolitiska linje (bet. 2020/21:UFöU5). Regeringen redovisar i skrivelsen att Sveriges säkerhetspolitiska linje förändras genom kommande Natomedlemskap och att en ny linje inte kan fastställas förrän Sverige blivit medlem. Av regeringens skrivelse framgår att frågan bereds inom Regeringskansliet och kommer att behandlas inom ramen för den nu tillträdde Försvarsberedningen. Riksdagsskrivelsen är därför inte slutbehandlad.

Även i riksdagsskrivelse 2021/22:187 (bet. 2021/22:UU11) föreslår riksdagen fem tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden som rör bl.a. svensk säkerhetspolitik och nedrustning.

Ministerråd för infrastruktur- och transportfrågor

I riksdagsskrivelse 2020/21:338 har riksdagen tillkännagett för regeringen det som anförs i reservationen om behovet av ett ministerråd för trafik-, transport- och infrastrukturfrågor. Av tillkännagivandet följer att regeringen bör verka för ett ministerråd för trafik-, transport- och infrastrukturfrågor (bet. 2020/21:UU4). Den 15 oktober 2021 beslutade regeringen att skriva av ärendet. Utrikesutskottet påpekade att regeringen i skrivelse 2021/22:75 inte hänvisat till tillkännagivandet (bet. 2021/22:UU5). Eftersom riksdagens beslut innebar att ett tillkännagivande riktades till regeringen skulle ärendet inte ha skrivits av. Regeringen avser att behandla tillkännagivandet i skrivelsen om Nordiskt samarbete som lämnas till riksdagen våren 2023. Med hänvisning till detta anger regeringen att riksdagsskrivelsen inte är slutbehandlad.

EU:s sanktionslagstiftning

I riksdagsskrivelse 2020/21:358 punkt 4 har riksdagen tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om en breddning av EU:s sanktionslagstiftning mot allvarliga kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna (bet. 2020/21:UU10). Skrivelsen redovisar vilka åtgärder som har vidtagits hittills och att frågan bereds inom Regeringskansliet. Riksdagsskrivelsen är därmed inte slutbehandlad.

Nationell sanktionslagstiftning

I riksdagsskrivelse 2020/21:358 punkt 5 om en nationell sanktionslagstiftning för mänskliga rättigheter så har riksdagen tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om en nationell sanktionslagstiftning för mänskliga rättigheter (bet. 2020/21:UU10). Frågan bereds enligt skrivelsen inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

Den europeiska säkerhetsordningen

Riksdagen har i riksdagsskrivelse 2021/22:187 punkt 1 tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om relationerna med Ryssland (bet. 2021/22:UU11). Regeringen anger i skrivelsen att förutsättningarna för svensk

politik gentemot Ryssland förändrades med den fullskaliga ryska invasionen av Ukraina och att frågan om ett nytt svenskt förhållningssätt gentemot Ryssland bereds inom Regeringskansliet och kommer att behandlas inom ramen för den nu tillträdde Försvarsberedningen. Punkten är inte slutbehandlad.

Svensk säkerhetspolitik

Riksdagen har i riksdagsskrivelse 2021/22:187 punkt 5 tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om tydliggörande av svensk säkerhetspolitik (bet. 2021/22:UU11). Den 16 maj 2022 beslutade regeringen att Sverige ska ansöka om medlemskap i Nato. Den 5 juli fick Sverige ställning som inbjudet land i Nato under tiden som respektive Natolands parlament ratificerar Sveriges ansökningsprotokoll. Regeringen anför i skrivelsen att Sveriges säkerhetspolitiska linje förändras genom kommande Natomedlemskap och att en ny linje inte kan fastställas förrän Sverige blivit medlem. Frågan bereds inom Regeringskansliet och kommer att behandlas inom ramen för den nu tillträdde Försvarsberedningen. Punkten är inte slutbehandlad.

FN:s konvention om förbud mot kärnvapen

Riksdagen har i riksdagsskrivelse 2021/22:187 punkt 9 tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om FN:s konvention om förbud mot kärnvapen (bet. 2021/22:UU11). Sverige deltog som observatör vid det första statspartsmötet för konventionen om förbud mot kärnvapen (Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons, TPNW). Mötet ägde rum i Wien den 21–23 juni 2022. Sverige höll ett anförande i vilket regeringen bl.a. lyfte fram Sveriges engagemang för nedrustning och icke-spridning av kärnvapen inom ramen för fördraget om icke-spridning av kärnvapen (Non-Proliferation Treaty, NPT) och upprepade sin syn på förbudskonventionen som man inte avsåg att underteckna eller ratificera. Punkten är inte slutbehandlad.

House of Sweden

I riksdagsskrivelse 2021/22:256 har riksdagen lämnat ett tillkännagivande till regeringen om att förstärka svensk närvaro genom ett ”House of Sweden” i Taipei (bet. 2021/22:UU15). Skrivelsen hänvisar till att frågan bereds inom Regeringskansliet. Riksdagsskrivelsen är därför inte slutbehandlad.

Riksdagsstyrelsens redogörelse

Riksdagsstyrelsen ska årligen i en redogörelse redovisa vilka åtgärder styrelsen vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till styrelsen (tilläggsbestämmelse 9.17.3 riksdagsordningen).

Riksdagsstyrelsen lämnade den 15 februari 2023 redogörelse 2022/23:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen. I redogörelsen redovisar riksdagsstyrelsen vilka åtgärder den vidtagit med

anledning av de riksdagsskrivelser som har överlämnats till styrelsen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen beslut av riksdagsstyrelsen under tiden den 1 januari–31 december 2022.

Redogörelsen innehåller två riksdagsskrivelser med anledning av utrikesutskottets betänkanden:

- Riksdagsskrivelse 2021/22:350 avser riksdagens beslut enligt betänkande 2021/22:UU14 Interparlamentariska unionen (IPU). I betänkandet behandlas riksdagsstyrelsens redogörelse 2021/22:RS3 Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2021. Riksdagen beslutade den 2 juni 2022 att lägga redogörelsen till handlingarna. Enligt riksdagsstyrelsen är riksdagsskrivelse 2021/22:350 därmed att betrakta som slutbehandlad.
- Riksdagsskrivelse 2022/23:95 innehåller riksdagens beslut enligt betänkande 2022/23:UU2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. I betänkandet behandlas regeringens budgetproposition 2022/23:1 utgiftsområde 7 Internationellt bistånd samt nio yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23. Riksdagen beslutade den 20 december 2022 att bifalla proposition 2022/23:1 utgiftsområde 7 och avslå motionerna.

Riksdagsstyrelsen beslutade även den 14 december 2022 om anslagsdirektiv för budgetåret 2023 och anslaget 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete.

Utskottets ställningstagande

Utskottet värdesätter regeringens skrivelse 2022/23:75 och riksdagsstyrelsens redogörelse 2022/23:RS4 som ett underlag för uppföljningen av de riksdagsbeslut som fattats på förslag av utskottet. Uppföljningen är av naturliga skäl övergripande och till stor del inriktad på den formella handläggningen. Som sådan ger den en plattform för senare ställningstaganden till urval av fattade beslut för mer detaljerade genomgångar av genomförandet och inte minst utvärderingar av resultaten. Behandlingen av skrivelsen och redogörelsen ger också tillfälle att stämma av regeringens och riksdagsstyrelsens uppfattningar om i vilken mån tillkännagivanden har tillgodosetts och riksdagsskrivelser slutbehandlats. Även en slutsats att utskottet delar de redovisade uppfattningarna är i det sammanhanget viktig information.

Utrikesutskottet värdesätter att utskottet delges de regleringsbrev som regeringen beslutar om för genomförandet av statsbudgeten i de delar som faller inom utskottets beredningsområde, dvs. utgiftsområde 5 Internationell samverkan och utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Genom regleringsbreven kan utskottet följa hur regeringen fördelar myndighetsansvaret för de olika anslagen och hur villkoren för anslagen fullföljs. Regleringsbreven och

ändringar av dem för budgetåret 2023 har därmed utgjort ett kompletterande underlag för utskottets yttrande.

Utrikesutskottet konstaterar att de bedömningar som regeringen gör i fråga om slutbehandlade och ej slutbehandlade riksdagsskrivelser inte fullt ut ger en korrekt bild. Utskottet redovisar i sitt yttrande ett antal iakttagelser som genomgången av skrivelsen och redogörelsen gett upphov till. Med utskottets bedömningar och iakttagelser i detta yttrande förordas att konstitutionsutskottet bör föreslå att skrivelsen och redogörelsen läggs till handlingarna.

Regeringens skrivelse

Utskottet gör ett flertal iakttagelser i sin genomgång av regeringens skrivelse och de riksdagsskrivelser som med anledning av utrikesutskottets eller det gemensamma utrikes- och försvarsutskottets betänkanden redovisas där.

Vad gäller tillkännagivandet om granskning av direktinvesteringar (bet. 2019/20:UU18, rskr. 2019/20:332) så konstaterade utskottet i sitt yttrande 2021/22:UU4y med anledning av regeringens skrivelse 2021/22:75 att utredningens slutbetänkande rymmer förslag om hur ett svenskt system för granskning av utländska direktinvesteringar inom skyddsvärda områden kan utformas. Utskottet avser att fortsätta följa frågan och har noterat den lagrådsremiss som regeringen presenterade den 16 mars 2023 där det föreslås att en granskningsmyndighet ska få möjlighet att granska utländska direktinvesteringar i svenska företag som bedriver skyddsvärd verksamhet, exempelvis i form av samhällsviktig och säkerhetskänslig verksamhet. Regeringen avser att lämna en proposition i maj 2023 för riksdagsbehandling efter sommaren.

Riksdagsskrivelse 2020/21:160 gäller ett tillkännagivande till regeringen om att den ska tillsätta en oberoende granskningskommission om regeringens agerande i fråga om två svenska medborgare som är frihetsberövade utomlands för att ha använt sig av sin yttrandefrihet (bet. 2020/21:UU7). I fråga om den riksdagsskrivelsen informerade kommissionens ordförande Helena Jäderblom och Ulrika Cronenberg Mossberg, ledamot i kommissionen, den 24 november 2022 utskottet om granskningskommissionen avseende två konsulära ärenden (prot. 2022/23:14). Vidare informerade Utrikesdepartementets rättschef Elinor Hammarskjöld utskottet den 23 februari 2023 om uppföljningen av kommissionens betänkande om två konsulära fall (prot. 2022/23:26). Utskottet konstaterar att kommissionens arbete är avslutat och att rekommendationerna, enligt rättschefens information, används av Utrikesdepartementet för att utveckla arbetet i komplicerade konsulära fall. Utskottet konstaterar att kommissionen, som framgår av utredningsbetänkandet, inte fick ta del av alla handlingar eller uppgifter i fallet Dawit Isaak och att kommissionen därför inte har kunnat granska och utvärdera frigivningsarbetet fullt ut. Utskottet konstaterar vidare att den nya regeringen efter regeringsskiftet hösten 2022 inte agerade för att

ändra detta. Därmed får riksdagsskrivelsen enligt utskottets mening anses vara slutbehandlad utan att tillkännagivandet till fullo blivit tillgodosett.

När det gäller riksdagsskrivelse 2020/21:338 uppmärksammade utskottet regeringen i förra årets yttrande på att riksdagens beslut i ärendet omfattar ett tillkännagivande om ett ministerråd för infrastruktur- och transportfrågor inom ramen för det nordiska samarbetet (skr. 2020/21:90, redog. 2020/21:NR1, bet. 2020/21:UU4). Riksdagen beslutade med bifall till en reservation att tillkänna det som anförs i reservationen för regeringen (skr. 2020/21:90, redog. 2020/21:NR1, bet. 2020/21:UU4, rskr. 2020/21:338). Mot bakgrund av detta överlämnade regeringen den 9 mars 2023 skrivelse 2022/23:90 Nordiskt samarbete 2022 till riksdagen. Där anför regeringen att frågan om att inrätta ett ministerråd för infrastruktur- och transportfrågor avhandlades vid det nordiska transportministermötet i Fredrikstad (Norge) den 7–8 november. I en gemensam deklaration enades ministrarna om att värna och utveckla det nordiska transportsamarbetet inom ramen för befintliga samarbetsformer. Mot bakgrund av ovanstående anser regeringen enligt skrivelsen att riksdagens tillkännagivande att regeringen bör verka för ett ministerråd för infrastruktur- och transportfrågor inom ramen för det officiella nordiska samarbetet är slutbehandlat. Utskottet behandlar regeringens skrivelse i sitt betänkande 2022/23:UU5 Nordiskt samarbete inklusive Arktis under våren 2023.

När det vidare gäller tillkännandegivandet om en breddning av EU:s lagstiftning om sanktioner mot allvarliga kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna till att även omfatta storskalig och systematisk korruption och penningtvätt (bet. 2020/21:UU10, rskr. 2020/21:358) förväntar sig utskottet att Sverige vid flera tillfällen och på olika nivåer inom EU ska lyfta fram frågan om sanktioner mot korruption och på så sätt driva frågan vidare. I fråga om riksdagens tillkännagivande om en nationell sanktionslagstiftning noterar utskottet att detta enligt skrivelsen bereds inom Regeringskansliet och att riksdagsskrivelsen om tillkännagivandet således inte är slutbehandlad. Utskottet avser att följa frågan.

Slutligen uttalar sig utskottet om punkt 13 i riksdagsskrivelse 2021/22:187 som anger att regeringen bör tillsätta en bred utredning om Sveriges insats i Afghanistan (bet. 2021/22:UU11). Utskottet välkomnar att regeringen den 9 juni 2022 beslutade att tillsätta en parlamentariskt sammansatt kommitté men ifrågasätter varför arbetet med utvärderingen inte har satts igång, vare sig av den nuvarande eller den tidigare regeringen. Utskottet anser att det arbetet borde inledas snarast, och påminner om att uppdraget ska redovisas senast den 9 juni 2024. Innan ett sådant arbete har inletts motsätter sig utskottet att punkt 13 i riksdagsskrivelse 2021/22:187 är slutbehandlad.

Stockholm den 27 april 2023

På utrikesutskottets vägnar

Aron Emilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Aron Emilsson (SD), Morgan Johansson (S), Alexandra Völker (S), Olle Thorell (S), Margareta Cederfelt (M), Tomas Eneroth (S), Ann-Sofie Alm (M), Håkan Svenneling (V), Magnus Berntsson (KD), Kerstin Lundgren (C), John E Weinerhall (M), Jacob Risberg (MP), Stefan Olsson (M), Katarina Tolgfors (M), Azra Muranovic (S), Rasmus Giertz (SD) och Martin Melin (L).